

Prognose for kvægbrugets økonomiske resultater 2011-2012

Juni 2011

Indhold

SAMMENDRAG	3
SÆRLIGE FORUDSÆTNINGER	4
RESULTATOPGØRELSE	4
BEDSTE TREJDEDEL	7
INVESTERINGER, GÆLD, FINANSIERING OG AKTIVER	8
FØLSOMHEDSBETRAGTNINGER	8
BILAG 1: PRISFORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER	9

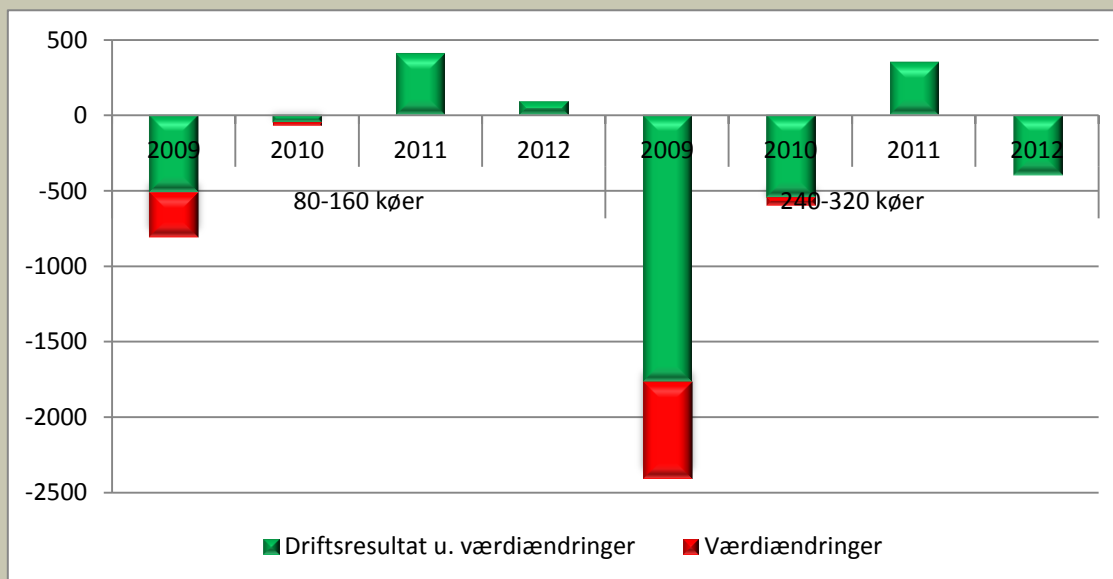
SAMMENDRAG

Ovenpå et ekstremt dårligt år i 2009 blev 2010 væsentlig bedre. Indtjeningen tegner til at blive endnu bedre i 2011 som følge af kombinationen af en lav rente og en høj mælkepris. I 2012 forventes en lavere mælkepris og højere renteniveau og dermed et lavere driftsresultat i 2012 i forhold til 2011. Udviklingen i renteniveau og mælkepris er i den sammenhæng helt afgørende for bedrifternes resultat.

Regnskaberne for 2010 er næsten alle inde, og de bekræfter, at 2010 blev et væsentlig bedre år end 2009. En markant højere mælkepris og et markant lavere renteniveau har, sammen med lidt højere oksekødspriser og lidt lavere foderpriser, været medvirkende til, at bedrifterne med 80-160 køer fik forbedret driftsresultatet, når der ikke indregnes værdiændringer på beholdning og besætning i 2010 med 460.000 kr. i forhold til året før. De store bedrifter forventes at få en fremgang på hele 1,2 mio. kr. Realiserede tab på finansielle forretninger på nogle bedrifter (35 % af bedrifterne) slår imidlertid skår i glæden over fremgangen. Tabene udgør i gennemsnit 177.000 kr. (80-160 køer) henholdsvis 472.000 kr. (240-320 køer). Det betyder, at driftsresultatet i 2010 er -73.000 kr. på de mindre bedrifter (80-160 køer) og -598.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Da det ikke er alle bedrifter, som har realiseret tab på finansielle forretninger, vil nogle bedrifter i den mindre gruppe få resultater, som er 177.000 kr. bedre, mens nogle i den store gruppe vil få resultater, som er 472.000 kr. bedre.

Udsigterne for 2011 tegner godt, ikke mindst som følge af, at den nuværende høje mælkepris ser ud til at holde året ud. Foderpriser og renteniveau ventes imidlertid også at stige. Samlet set ventes driftsresultatet dog at blive på 408.000 kr. for de mindre bedrifter (80-160 køer) og 351.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Efter to år med negativt resultat ventes bedrifterne således at få en positiv indtjening i 2011.

Udsigterne for 2012 er behæftet med usikkerhed og skal tolkes derefter. Forventningerne for 2012 bygger på en stigning i renteniveauet samt en mælkepris på 2,53 kr. pr. kg standardmælk. Disse forudsætninger resulterer i en indtjening tæt på 92.000 kr. på de mindre bedrifter (80-160 køer) og -396.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Dette illustrerer følsomheden i bedrifternes indtjening overfor udviklingen i mælkepris og især på renten.

Figur 1. Driftsresultat for mindre bedrifter (80-160 køer) og store bedrifter (240-320 køer) i 2009 og 2010 og forventningerne til 2011 og 2012

KONTAKTPERSON:

Navn Chefkonsulent Susanne Clausen
 T +45 87 40 53 07
 M +45 30 92 17 15
 E suc@vfl.dk

Konsulent Jannik Toft Andersen
 + 45 87 40 53 05
jta@vfl.dk

SÆRLIGE FORUDSÆTNINGER

Prognosen for 2011 og 2012 bygger på en fremskrivning af de opnåede økonomiske resultater i 2010. I 2011 resultaterne indgår udbetalingen på 7,5 øre pr. kg standardmælk fra Arlas strategifond. Udbetalingen er beregnet ud fra 2010 produktionen. Tabel 1 viser, hvor stor andel udbetalingen fra Arlas strategifond udgør af 2011 resultatet.

Tabel 1. Udbetalingen fra strategifondspåvirkning af 2011 resultatet i 1.000 kr.

	80 - 160 køer	240 - 320 køer
Gennemsnit	+82	+184
Bedste tredjedel	+81	+185

Udbetalingen fra strategifonden indgår i bruttoudbyttet som en del af øvrige landbrugsindtægter.

RESULTATOPGØRELSE

Tabel 2 viser det opnåede driftsresultat i 2009 og 2010 på kvægbedrifter omkring gennemsnitsstørrelsen (80-160 køer) samt forventningen til driftsresultatet på disse bedrifter i 2011 og 2012.

Tabel 2. Resultatopgørelse for bedrifter med 80 - 160 køer

	2009	2010	2011	2012
Produktion:				
Årskøer, stk.	120	122	126	129
Mælkeydelse pr. årsko, kg EKM	8.898	8.928	9.017	9.153
Hektar	120	121	123	126
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	2.639	3.145	3.819	3.717
Stykomkostninger	-1.548	-1.255	-1.475	-1.518
Dækningsbidrag	1.090	1.890	2.344	2.199
Kontante kapacitetsomk. i alt	-1.035	-1.095	-1.151	-1.195
Afskrivninger	-426	-431	-434	-430
Resultat af primær drift	-386	364	758	575
Afkoblet støtte	413	424	423	435
Finansieringsomkostninger i alt¹	-834	-861	-774	-918
<i>Heraf realiserede gevinst/tab på fin. forretninger</i>	-26	-177	0	0
Driftsresultat	-808	-73	408	92
Heraf værdiændringer på	-299	-24	0	0

¹ Der er ikke taget hensyn til evt. realiserede tab/gevinster på finansielle forretninger i 2011 og 2012

grovfoder og besætning

Bedrifterne med 80-160 køer fik en væsentlig forbedring i driftsresultatet i 2010 i forhold til 2009 - ikke mindst som følge af en markant stigning i mælkeprisen på 27 øre pr. kg standardmælk samt et væsentligt lavere renteniveau i 2010 i forhold til 2009. Derudover er lidt lavere foderpriser og lidt bedre oksekødspriser også med til at forbedre driftsresultatet. Til trods for et væsentligt lavere renteniveau i 2010 i forhold til 2009 er finansieringsomkostningerne højere i 2010 sammenlignet med 2009. Det skyldes, at nogle bedrifter i denne gruppe (ca. 35 %) har realiseret store tab på finansielle forretninger i 2010. For de bedrifter, der har realiseret tab på disse forretninger, udgør det gennemsnitlige tab 547.000 kr. Tabet udgør 177.000 kr., når det fordeles på alle bedrifterne i gruppen. Da mange bedrifter i gruppen ikke har realiseret tab på finansielle forretninger, vil deres resultat være 177.000 kr. bedre i 2010 end vist i tabel 2.

Bedrifterne har udsigt til yderligere forbedringer i driftsresultatet i 2011, da den gennemsnitlige mælkepris forventes at blive 30 øre højere pr. kg standardmælk i 2011. Derudover ventes stigninger i oksekødsprisen. Stigningen i bruttoudbyttet, som følge af den højere mælkepris og oksekødspris, bliver i nogen grad imødegået af stigende omkostninger både til korn, kraftfoder, udsæd, gødning, energi samt et stigende renteniveau. Sidstnævnte indebærer, at forrentningen af gælden forventes at stige med 0,7 procentpoint i forhold til 2010. Prognosen for 2011 inkluderer ikke eventuelle realiserede tab/gevinster på finansielle forretninger. Derfor falder finansieringsomkostningerne fra 2010 til 2011 - til trods for forventning om et stigende renteniveau. Det skal således også understreges, at eventuelle tab/gevinster på finansielle forretninger i 2011 vil påvirke de viste finansieringsomkostninger i prognosen.

Forventninger til indtjeningen i 2012 er generelt forbundet med en hvis usikkerhed. Prognosen for 2012 er baseret på et gradvist fald i mælkepris i første halvdel af året, så mælkeprisen kommer ned på 2,53 kr. pr. kg standardmælk ved udgangen af året samt forventninger om mindre fald i priserne på korn og kraftfoder i andet halvår i 2012. Derudover ventes den gennemsnitlige forrentning af gælden at stige med omkring et ¼ procentpoint fra 2011 til 2012, hvilket medfører en stigning i finansieringsomkostningerne på 144.000 kr. Med udgangspunkt i disse forudsætninger bliver indtjeningen i 2012 et lille plus på 92.000 kr. Kritiske forudsætninger for dette resultat er selvsagt udviklingen i mælkepris og renteniveau.

Tabel 3 viser udviklingen i driftsresultatet for de store bedrifter (240-320 køer).

Tabel 3. Resultatopgørelse for bedrifter med 240 - 320 køer

	2009	2010	2011	2012
Produktion:				
Årskøer	257	273	281	290
Mælkeydelse pr. årsko, kg EKM	8.914	8.977	9.067	9.203
Hektar	207	211	215	220
<i>1.000 kr.</i>				
Bruttoudbytte	5.719	6.844	8.174	7.946
Stykomkostninger	-3.424	-2.723	-3.181	-3.279
Dækningsbidrag	2.295	4.121	4.993	4.667
Kontante kapacitetsomk. i alt	-2.285	-2.422	-2.554	-2.655
Afskrivninger	-1087	-898	-895	-865
Resultat af primær drift	-1.077	802	1.544	1.147
Afkoblet støtte	723	715	714	734
Finansieringsudgifter i alt	-2.046	-2.115	-1.907	-2.276
<i>Heraf realiserede gevinst tab på fin. forretninger</i>	9	-472		
Driftsresultat	-2.400	-598	351	-396
Heraf værdiændringer på grovfoder og besætning	-643	-55	0	0

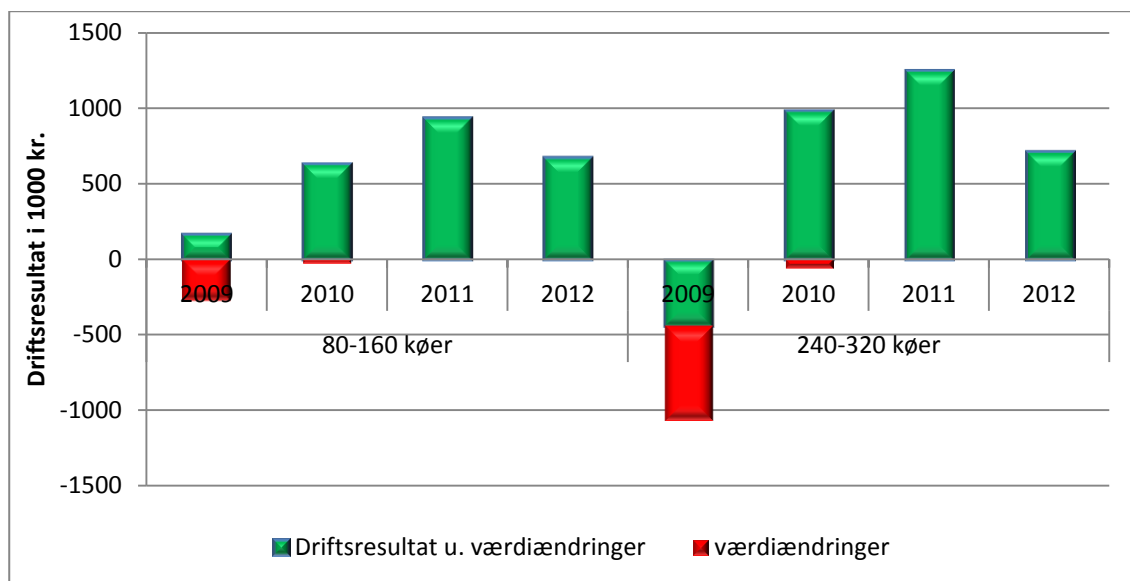
De store bedrifters driftsresultat blev ligeledes forbedret i 2010 i forhold til 2009. Driftsresultatet blev på -98.000 kr. mod -2.484.000 kr. året før. Ses der bort fra konjunkturer, svarer det til en fremgang på knap 1,9 mio. kr. Driftsresultat forbliver dog som gennemsnit negativt i denne gruppe også i 2010. Fremgangen i resultatet fra 2009 til 2010 skyldes, ligesom på de mindre bedrifter, en markant stigning i mælkeprisen kombineret med lidt lavere foderpriser og et betydeligt lavere renteniveau. Ligesom i gruppen af de mindre bedrifter har nogle af bedrifterne også i denne gruppe realiseret tab på finansielle forretninger. I denne gruppe drejer det sig om cirka halvdelen af bedrifterne. Tabet udgør i gennemsnit 472.000 kr. for alle bedrifter. Hvis der kigges på halvdelen af bedrifterne, der har et tab på de finansielle poster, så har disse bedrifter i gennemsnit haft et tab på omkring en million kroner.

I 2011 forventes de store bedrifter at få en positiv indtjening på 351.000 kr. Den helt overvejende forklaring på denne fremgang er forventningen om en stigning i mælkeprisen på 30 øre pr. kg standardmælk i forhold til 2010. Derudover inkluderer prognosen ikke eventuelle tab/gevinster på finansielle forretninger i 2011, hvorfor finansieringsomkostningerne falder trods et højere renteniveau. Prognosen forudsiger en yderligere rentestigning fra 2011 til 2012 på godt ¾ procentpoint. Dette kombineret med forventninger om en faldende mælkepris gør, at disse bedrifters indtjening forventes at komme under pres i 2012. Indtjeningen på disse bedrifter er selvsagt særdeles følsom overfor ændringer i mælkepris og renteniveau.

BEDSTE TREJDEDEL

Regnskaberne viser år efter år, at der er meget stor forskel i bedrifternes opnåede indtjening. De gennemsnitlige resultater dækker derfor over en meget stor variation. En variation, som stiger med stigende bedriftsstørrelse. Med henblik på at illustrere variationen i bedrifternes indtjening, og betydningen af denne i forhold til forventningerne, er indtjeningen for den bedste tredjedel af bedrifterne fremskrevet. Resultatet er vist i figur 2.

Den bedste tredjedel er i dette notat den gruppe, der i 2010 realiserede det højeste driftsresultat

Figur 2. Prognose for indtjeningen på den bedste tredjedel af bedrifterne

Den bedste tredjedel af bedrifterne i gruppen med 80-160 køer formåede at opnå en positiv indtjening i 2009, når der ses bort fra negative værdiændringer på grovfoder og besætning i dette år. Det formåede den bedste tredjedel af bedrifterne i gruppen med 240-320 køer ikke. Selv gennemsnittet af den bedste tredjedel af bedrifterne i denne gruppe fik en negativ indtjening i 2009. Begge grupper har imidlertid fået pæne indtjeningsniveauer i 2010², ligesom de også ser ud til at få det i 2011. I 2012 vil de store producenter opleve en større indtjeningsnedgang end de mindre, da disse er mere følsomme over for det forventede fald i mælkepris og stigende renteniveau.

Figur 2 viser således, at der er både store og små bedrifter med en robust og sund økonomi. Det er denne gruppe af bedrifter, som har mulighed for at agere i den nuværende finansielle situation, hvor flertallet af bedrifterne er mere eller mindre fastlåste. Figur 2 viser, sammenholdt med figur 1, at der er meget store forbedringer at hente på mange bedrifter.

Ligesom for gennemsnittet har der i 2010 også været realiseret tab på finansielle forretninger hos den bedste tredjedel. De realiserede tab er ved denne gruppe ikke nær så store som ved gennemsnittet. For den bedste tredjedel forventes således et gennemsnitligt tab på 26.000 kr. for bedrifterne med 80-160 årskøer og 9.000 kr. for bedrifterne med 240-320 årskøer. Dette er med til at øge forskellen i indtjeningen i 2010 fra bedste tredjedel og gennemsnittet.

² I 2010 realiserede den bedste tredjedel i gruppen 80-160 årskøer et driftsresultat på 602.000 kr. inkl. værdiændringer på beholdning (631.000 kr. ekskl. værdiændringerne) og 916.000 kr. inklusiv negativ værdiændringer (981.000 kr. ekskl. værdiændringer) for de store bedrifter.

INVESTERINGER, GÆLD, FINANSIERING OG AKTIVER

Investeringerne er holdt på et absolut minimum fra 2010 til 2012, hvorfor afskrivningerne ventes at falde svagt for begge bedriftsstørrelser, ligesom gælden antages at være stort set uændret i perioden fra 2010 og frem efter.

Tabel 4 og 5 viser gælden på de to bedriftsstørrelser i 2010 for henholdsvis gennemsnittet og den bedste tredjedel.

Tabel 4. Gældsforholdene på gennemsnitsbedrifterne i 2010 og fremefter

	80 - 160 køer	240 - 320 køer
Gæld i alt, 1.000 kr.	18.595	44.595
Gæld pr. ko, kr.	152.414	163.348

Tabel 5. Gældsforholdene på bedste tredjedel i 2010 og fremefter

	80 - 160 køer	240 - 320 køer
Gæld i alt, 1.000 kr.	14.313	37.446
Gæld pr. ko, kr.	121.300	138.690

FØLSOMHEDSBETRAGTNINGER

Kvægbedriftenes indtjening er følsom overfor ændringer i mælkeprisen og ændringer i renteniveauet. Det sidste som følge af en meget stor gæld, hvoraf hovedparten er variabel forrentet. Indtjeningen er derudover også følsom overfor ændringer i foderpriserne. Da 50-60 % af foderet er hjemmeavlet grovfoder, er kvægbedrifterne dog mindre følsomme overfor ændringer i foderpriserne end andre driftsgrene.

Tabel 6 viser betydningen af ændringer i forudsætninger omkring: Mælkepris, foderpris og renteniveau for bedriftenes indtjening.

Tabel 6. Følsomhed for bedriftenes indtjening i 2011, i 1.000 kr.

	80 - 160 køer	240 - 320 køer
Rentestigning på 1 procentpoint	-175	-420
Mælkeafregning ændres 10 øre/kg	+/- 113	+/- 255
Foderpriser ændres med 10 procent	+/- 63	+/- 139

En ændring i renteniveauet på 1 procentpoint reducerer de store bedrifters indtjening med 420.000 kr. For at opveje dette, skal mælkeprisen stige med godt 17 øre pr. kg standardmælk, eller også skal bedrifterne reducere omkostningsniveauet med et tilsvarende beløb pr. kg standardmælk. De mindre bedrifter er knap så hårdt belastet af gæld, hvorfor mælkeprisen på disse bedrifter "kun" skal stige med 15 øre pr. kg standardmælk for at kompensere for en rentestigning på 1 procentpoint.

BILAG 1: PRISFORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER

Tabel 7. Prisforventninger

	2009	2010	2011*	2012*
<i>Mælkeproduktion</i>				
Mælkepris (kr./kg standard mælk)**	2,10	2,37	2,67	2,53
Mælkeydelse pr. ko (stigning i pct. pa.)	1,00	1,00	1,00	1,50
<i>Svineproduktion</i>				
Svinekød (kr./kg)	9,33	9,83	10,37	10,79
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	328	337	355	368
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	192	203	209	218
Grise pr. årsso	27,5	28,1	28,7	29,4
<i>Planteproduktion</i>				
Foderhvede (kr./hkg)	91	98	149	141
Foderbyg (kr./hkg)	91	94	141	131
Maltbyg (kr./hkg)	117	101	168	166
Raps (kr./hkg)	222	229	339	315
Kartofler, konsum (kr./hkg)	95	112	147	120
<i>Foder mv.</i>				
Soyaskrå (kr./hkg)	235	230	246	240
Foderhvede (kr./hkg)	98	105	159	153
Rapsskrå (kr./hkg)	141	169	172	170
Gødning (indeks)	172	161	196	208
Brændstoffer (indeks)	148	187	222	208

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer

** Standard mælk: Mælk med 4,2 % fedt og 3,4 % protein

Salgspriser

Planteprodukter - korn, kartofler, raps, frø mv. - forventes at forblive på et højt niveau i 2011, mens det falder lidt tilbage mod et mere gennemsnitligt niveau i 2012.

Mælkeprisen forventes at forblive på det nuværende relativt høje niveau året ud, da efterspørgslen efter mælkeprodukter i øjeblikket er på et stabilt højt niveau. I 2012 forventes mælkeprisen gradvist at falde ned mod et niveau omkring 2,50 kr. pr. kg. mælk. Det skyldes, at udbuddet på verdensplan forventes at stige. Det skal dog understreges, at skønnet for 2012 er behæftet med stor usikkerhed, ikke mindst på grund af usikkerhed omkring de internationale konjunkturer. Den angivne mælkepris for 2012 skal derfor anvendes med varsomhed.

Noteringen for *svinekød* forventes i 2011 at ligge over niveauet i 2010. Den forventede afregningspris for 2011 er således på 10,37 kr. pr. kg. Den positive prisudvikling forventes at fortsætte i 2012.

Et fortsat stærkt internationalt marked giver støtte til noteringen og bevirker, at noteringen indtil nu har ligget højere end året før. Derimod er der ikke megen støtte at hente på det europæiske marked, hvor efterspørgslen hæmmes af økonomiske stramninger. Tilmed ligger produktionen af svinekød fortsat højt og stiger lidt i forhold til året før. Det forventes dog fortsat, at EU-produktionen af svinekød vil begynde at falde fra andet

halvår 2011. Faldet ventes at blive forstærket, efterhånden som vi nærmer os 1. januar 2013, hvor nye EU-krav om løsgående drægtige søer træder i kraft.

Købspriser

2010 bød på kraftigt stigende *kornpriser* på grund af tørke og brande i Østeuropa og vejræssigt ugunstige forhold i flere andre regioner. Det har medført et træk på lagrene. I 2011 forventes korn- og foderpriserne generelt at forblive på et forholdsvis højt niveau. I 2012 forventes korn- og foderpriserne at falde tilbage mod et mere gennemsnitligt niveau. Prisen på *sojaskrå* og *raps* forventes dog at forblive høje. Samlet set ventes foderomkostningerne at holde et stabilt niveau i 2011 og 2012.

Prisen på *kunstgødning* ventes at holde det nuværende forholdsvis høje niveau i både 2011 og 2012. Det skyldes en forventet fortsat høj efterspørgsel og uændrede høje energipriser. Det forventes, at priserne fortsætter på dette niveau ind i 2012.

Priserne på *bekæmpelsesmidler*, *reparation* og *vedligeholdelse* samt *tjenesteydelser* forventes generelt at følge den almindelige prisudvikling i prognoseperioden. Der hersker stor geopolitisk usikkerhed om *energi-priserne*. Prognosen bygger på en gradvis normalisering i løbet af 2012.

Renter

Den globale vækst har været stigende gennem det seneste 1½ års tid. De seneste par måneder har dog budt på en mindre vækstafmatning. Den aftagende vækst skyldes blandt andet høje råvarepriser, katastrofen i Japan samt, at lagertilpasningen efter den økonomiske krise er tilendebragt samtidig med, at de offentlige stimulanser så småt aftager. Netop råvareprisernes stigning har ført til en højere inflationstakt, hvilket har fået flere centralbanker til at reagere, herunder Den Europæiske Centralbank og Den Danske Nationalbank.

Prognosen bygger på en antagelse om, at den igangværende vækstafmatning er af midlertidig karakter, og at væksten vil tiltage igen i løbet af andet halvår 2011. Ligeledes forventes aftagende inflation i løbet af andet halvår, idet stigningen i råvarepriserne ventes at stagnere eller falde let. Afsmitningen over på den underliggende inflation har indtil nu været beskeden, hvilket også forventes at være tilfældet fremadrettet.

Der er dog i øjeblikket stor usikkerhed om den økonomiske udvikling og bevægelserne på de finansielle markeder. Det skyldes især de sydeuropæiske landes store udfordringer med de offentlige finanser. Markedet frygter tilfælde af gældssanering, hvilket kan føre til en ny finans- og økonomisk krise. Nervøsiteten har smittet af på de finansielle markeder, hvor traditionelle flugtv valutaer, kreditspænd og rentespænd er steget.

Med udsigt til moderat vækst og inflationspres er der udsigt til yderligere rentestigninger i prognoseperioden. De ventede rentestigninger er dog små og vil strække sig over en længere periode. Rentestigningerne er først og fremmest udtryk for en normalisering af rentemarkedet efter et par år med ekstremt lave renter.

Tabel 8 viser, hvilke renteniveauer prognosen bygger på.

Tabel 8 Renter inkl. bidrag mv.

	2010	2011*	2012*
Realkredit, fast, dkr.	5,05	5,45	5,55
Realkredit, flex, dkr.	2,30	2,50	3,45
Realkredit, fast, euro	4,95	5,40	5,50
Realkredit, flex, euro	2,10	2,40	3,35
Finanslån, valuta	3,85	4,10	5,00
Kassekredit, dkr.	6,20	6,65	7,45
Banklån, dkr	4,35	4,70	5,25

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer

Datamateriale

Resultaterne er vejede, så de er repræsentative for alle heltids konventionelle malkekvægsbedrifter (over 1665 normtimer) med henholdsvis 80-160 årskøer og 240-320 årskøer i henhold til den seneste landbrugs-tælling fra Danmarks Statistik. I gruppen med 80-160 årskøer indgår 690 bedrifter i analysen, hvis resultater er vejlet op til 1.155 bedrifter, der var i denne gruppe i 2009. I gruppen med 240-320 årskøer indgår 125 bedrifter, hvis resultater er vejlet op til 206 bedrifter. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data, før bedrifterne er taget med i datagrundlaget.

Indkomstprognoserne for 2010, 2011 og 2012 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's regnskabsdatabase samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår af Landbrug & Fødevarers publikation "Konjunkturnotat – Prisudvikling for landbrugets salgsprodukter og driftsmidler".

"Alle bedrifter": Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standard-dækningsbidrag over 60.000 kr.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

ØKONOMI

Agro Food Park 15

Skejby

DK-8200 Århus N

T +45 8740 5000

F +45 8740 5010

W vfl.dk

